

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3**

Białystok, 2012-04-17

PS-V.431.12.2012.AG

**Pani Iwona Sawicka
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Białowieży**

Uprzejmie informuję, że w wyniku kontroli kompleksowej przeprowadzonej w dniach 7, 8, 9 marca 2012r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białowieży w zakresie realizacji zadań własnych gminy oraz zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.) przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, dokonano ustaleń opisanych szczegółowo w protokole kontroli. Kontrolą objęto okres od 01.01.2011r. do dnia rozpoczęcia kontroli, uwzględniając dane statystyczne dotyczące udzielonych świadczeń z zakresu pomocy społecznej za 4 kwartały poprzedzające miesiąc rozpoczęcia kontroli.

Protokół kontroli kompleksowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białowieży został podpisany przez Kierownika Ośrodka, w dniu 2 kwietnia 2012r. Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Wykonywanie zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej w kontrolowanym okresie oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

W trakcie kontroli stwierdzono, iż w okresie objętym kontrolą Kierownik Ośrodka oraz pozostałe osoby realizujące zadania określone w ustawie o pomocy społecznej posiadają wymagane kwalifikacje niezbędne do wykonywania pracy na zajmowanych stanowiskach.

Kierownik Ośrodka posiada upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Ustalenia kontroli wykazały, że gmina realizowała zadania własne o charakterze obowiązkowym, wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 4, 5, 7, 10, 13, 14, 16, 16a, 17, 18, 19, 20 ustawy o pomocy społecznej. Natomiast zadania wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 3, 6, 8, 9, 11, 12, 15, nie były realizowane.

Gmina realizowała zadania własne, wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1 i 5 ustawy, nie realizowała zadań wynikających z art. 17 ust. 2 pkt 2, 3 i 4.

Gmina realizowała zadanie zlecone, wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6, w szczególności na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.). W okresie objętym kontrolą dożywianie uczniów prowadzono zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 25, poz. 186 ze zm.) tj. ze szczególnym uwzględnieniem gorącego posiłku, w formie pełnych obiadów i całodziennego wyżywienia. Ponadto w okresie wolnym od nauki Ośrodek realizował Program w formie zasiłków celowych na zakup żywności.

Zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 5, 7, 8, 9 ustawy o pomocy społecznej nie były realizowane.

Zadanie wynikające z art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej realizowano.

KANCELARIA OGÓLNA
16 kwi. 2012
przyjął

Zadania wynikające z art. 110a ww. ustawy nie realizowano.

Rada Gminy Białowieża podjęła obowiązkowe uchwały, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej.

Kierownik Ośrodka nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne, natomiast udzielano pomocy przy wypełnianiu wniosków oraz informowano o sposobie wytaczania powództwa o alimenty (zadanie określone w art. 110 ust. 5 ww. ustawy).

Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami. Osobom zainteresowanym udzielano informacji na temat postępowania w ww. sprawach oraz pomocy przy wypełnianiu wniosków i kompletowaniu dokumentacji (zadanie określone w art. 110 ust. 6 ww. ustawy).

Kierownik Ośrodka złożył Radzie Gminy Białowieża coroczne sprawozdanie z działalności Ośrodka za 2010r., natomiast w sprawozdaniu nie zostały przedstawione potrzeby w zakresie pomocy społecznej na 2011 rok. Złożenie sprawozdania za 2011 rok oraz przedstawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej planowane jest w II kwartale 2012 roku.

Uchybienia mniej istotne omawiano na bieżąco w czasie kontroli z pracownikami prowadzącymi sprawy objęte kontrolą, jak też z osobą sprawującą bezpośredni nad nimi nadzór.

Stwierdzone w trakcie kontroli kompleksowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białowieży nieprawidłowości dotyczyły następujących zagadnień:

1. Stan zatrudnienia pracowników socjalnych Ośrodka jest niezgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.), zgodnie z którym ośrodek zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na dwa tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników (zatrudnionych jest 2 pracowników socjalnych). Gminę Białowieża zamieszkuje 2280 mieszkańców (według stanu na 31 grudnia 2011r.).

2. Uchwałą Nr XVII/93/04 Rady Gminy Białowieża z dnia 30 września 2004r. określono szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania. Podjęta uchwała w tytule oraz treści nie wyłącza specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, co w konsekwencji powoduje, że powyższą uchwałę stosuje się w przypadkach korzystania z tego typu usług - co jest sprzeczne z art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz. U. 2009r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598, ze zm.). Ponadto Rada Gminy w ww. uchwale nie określiła kosztu 1 godziny usługi opiekuńczej i specjalistycznej usługi opiekuńczej, nie wypełniając tym samym delegacji ustawowej zawartej w art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej;

3. Rada Gminy Białowieża podjęła uchwałę Nr XI/62/07 z dnia 21 listopada 2007r. w sprawie określenia zasad organizowania pogrzebu na koszt gminy oraz zasad zwrotu wydatków poniesionych na pokrycie kosztów pogrzebu. Uregulowania podjęte w ww. uchwale są niezgodne z ustawą o pomocy społecznej oraz ustawą o cmentarzach i chowaniu zmarłych w zakresie:

- § 1 zawęża krąg osób wobec których gmina zobowiązana jest sprawić pogrzeb, co stanowi naruszenie art. 10 ust. 3 ustawy z 31.01.1959r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U.

z 2000r., Nr 23, poz. 295 z późn. zm.). Rada Gminy nie jest władna określić komu przysługuje prawo sprawienia pochówku przez gminę, jak też nie posiada kompetencji do ustalania kiedy gmina organizuje pogrzeb, gdyż regulacje te zostały przyjęte w art. 10 ust. 1, 2 i 3 ww. ustawy,

- tytuł uchwały w części dot. określenia zasad zwrotu wydatków poniesionych na pokrycie kosztów pogrzebu oraz przyjęta regulacja w § 4 ust. 2 uchwały są niezgodne z art. 96 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, który stanowi wprost na jakich zasadach może nastąpić zwrot za sprawienie pogrzebu. Zatem regulacja ta nie może być przedmiotem ustaleń gminy,

- § 4 ust. 3 uchwały jest niezgodny z art. 107 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej oraz rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 25.01.2011r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2011r. Nr 27, poz. 138), określającymi sytuacje w których przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy. W przypadku określonym w § 4 przeprowadzenie wywiadu jest bezprzedmiotowe,

4. Rada Gminy Białowieża nie podjęła uchwały o której mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w sprawie warunków odpłatności za pomoc w formie posiłku udzielonego w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,

5. Kierownik Ośrodka w sprawozdaniu z działalności Ośrodka za 2010 rok nie przedstawił potrzeb w zakresie pomocy społecznej na 2011rok,

6. Pracownikom socjalnym wyjeżdżającym w teren prywatnymi samochodami nie są zwracane koszty podróży, zgodnie z art. 121 ust. 3c ustawy o pomocy społecznej, który stanowi, że pracownikowi socjalnemu, do którego obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, przysługuje zwrot kosztów przejazdów z miejsca pracy do miejsc wykonywania przez niego czynności zawodowych, w przypadku braku możliwości zapewnienia dojazdu środkami pozostającymi w dyspozycji zatrudniającego go pracodawcy.

Stwierdzone uchybienia dotyczyły:

1. W rozstrzygnięciach decyzji o odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej organ ustalał własną odpłatność (Gminy Białowieża) za pobyt stron w ww. placówce. Rozpatrywane sprawy dotyczyły odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej osoby umieszczonej, czyli rozstrzygnięcie powinno dotyczyć wyłącznie jej praw i obowiązków, natomiast wnoszenie opłat przez gminę za jej mieszkańca skierowanego do domu pomocy społecznej nie jest indywidualną sprawą rozstrzyganą w drodze decyzji administracyjnej – protokół kontroli str. 10, I osoba poz. 2, II osoba poz. 2, a także ustalał odpłatność wnoszoną przez wstępnego, zgodnie z zawartą umową w trybie art. 103 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej – protokół kontroli str. 11, II osoba poz. 2,

2. W rozstrzygnięciach decyzji administracyjnych dotyczących przyznawania zasiłku stałego dokonywano zapisu odnoszącego się do opłacania przez Ośrodek składki na ubezpieczenie zdrowotne. Ustawa o pomocy społecznej oraz ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, nie nadaje ośrodkowi pomocy społecznej prawa do wydawania decyzji w tej sprawie. Zapis o podleganiu ubezpieczeniu zdrowotnemu nie jest

częścią rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały i ma wyłącznie charakter informacyjny – protokół kontroli str. 12 poz. 1, 2, 3, 4, 5,

3. W podstawie prawnej decyzji dotyczącej przyznania specjalnego zasiłku celowego powołano się na art. 39 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej – kwestię przyznania specjalnego zasiłku celowego reguluje art. 41 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej – protokół kontroli str. 14 poz. 1, 3, 4, 5,

4. W dwóch sprawdzonych przypadkach brakuje potwierdzenia doręczenia decyzji administracyjnej, co jest niezgodne z art. 39 kpa – protokół kontroli str. 5, poz. 8 oraz str. 6 poz. 5.

Przyczyną powstania omówionych w niniejszym wystąpieniu nieprawidłowości i uchybień jest niestosowanie obowiązujących przepisów prawa, błędna ich interpretacja, bądź nieznajomość, w szczególności ustawy o pomocy społecznej.

Za powstałe nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białowieży oraz Wójt Gminy Białowieża.

Przedstawiając powyższą ocenę i uwagi zobowiązuję Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białowieży do:

1. Dostosowania stanu zatrudnienia w Ośrodku do obowiązujących przepisów prawnych, tj. art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
2. Podjęcia działań w celu dokonania zmiany uchwały Nr XVII/93/04 Rady Gminy Białowieża z dnia 30 września 2004r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania,
3. Podjęcia działań w celu zmiany uchwały Nr XI/62/07 Rady Gminy Białowieża z dnia 21 listopada 2007r. w sprawie określenia zasad organizowania pogrzebu na koszt gminy oraz zasad zwrotu wydatków poniesionych na pokrycie kosztów pogrzebu,
4. Przedsięwzięcia działań do podjęcia przez Radę Gminy uchwały w sprawie warunków odpłatności za pomoc w formie posiłku o której mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
5. Przedstawiania Radzie Gminy potrzeb z zakresu pomocy społecznej zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
6. Dokonywanie zwrotu kosztów przejazdu z miejsca pracy do miejsc wykonywania czynności zawodowych pracownikom socjalnym (art. 121 ust. 3c ustawy o pomocy społecznej),
7. Ustalania w rozstrzygnięciach decyzji w sprawie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej jedynie praw i obowiązków mieszkańca,
8. Umieszczania w rozstrzygnięciach decyzji w sprawie zasiłku stałego jedynie zapisów przyznających prawo do tego rodzaju świadczenia,

9. Powoływania w podstawie prawnej decyzji administracyjnych artykułów, delegujących do przyznania określonej formy pomocy.

10. Potwierdzania doręczania decyzji administracyjnych zgodnie z art. 39 kpa.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej przysługuje Pani, jako kierownikowi kontrolowanej jednostki, prawo zgłoszenia do Wojewody Podlaskiego zastrzeżeń w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych.

W przypadku nieskorzystania z powyższego prawa należy w terminie 30 dni powiadomić Wojewodę Podlaskiego o sposobie i terminie realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

Otrzymuje:

Wójt Gminy Białowieża

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

Andrzej Kozłowski

Dyrektor

Wydziału Polityki Społecznej

